

Haikalan päiväkotitää Vihreä lippu -sertifikaattiin

Vihreä lippu on Suomen suurin kestävän kehityksen ohjelma ja kansainvälinen ympäristömerkki päiväkodeille, kouluille, oppilaitoksille ja vapaa-ajan toimijoille. Ohjelman osallistujille myönnetään Vihreä lippu -sertifikaatti osoitukseksi toiminnan jatkuvasta kehittämisestä kestävämmäksi. Haikalan päiväkodissa Vihreä lippu -toiminta aloitettiin elokuussa 2023. Tavoitteena on kehittää päiväkodin roskien lajittelua ja opettaa lapsille kestäviä kulutusvalintoja. Lisäksi keskustellaan lapsien kanssa ympäristöasioista yleisesti sekä luonnosta, luonnon kunnioittamisesta ja luonnonsuojelusta.

Milloin toiminta on alkanut Haikalan päiväkodissa?

Haikalan päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettaja Anu Talvio-Julkunen kouluttautui vuonna 2021 ympäristöalan erikoisammattitutkintoon ympäristökasvattajaksi ja tätä kautta päiväkodissa on kehitetty kestävän elämäntavan mukaista toimintaa. Vihreä lippu -toiminta nähtiin hyvänä jatkumona, koska kestävän kehityksen toimintatapoja haluttiin kehittää vielä lisää koko työyhteisössä. Vihreä lippu -toiminta on alkanut Haikalan päiväkodissa elokuussa 2023, mutta projektia aloitettiin suunnittelemaan jo kesällä 2023.

Miten Vihreä Lippu -toiminta näkyy Haikalan päiväkodissa?

Vihreä lippu -toiminta aloitetaan aina ympäristöraadin perustamisella. Haikalan päiväkodissa raatiin valittiin kaksi lasta jokaisesta ryhmästä. Kaikki talon lapset saivat äänestää kukin ryhmästään omasta mielestään parasta ehdokasta ympäristöraatiin. Ympäristöraati nähdään vihreä lippu -toiminnassa tärkeimpänä osallisuuden mahdollistajana. Tämän lisäksi henkilöstölle oli jo aiemmin luotu yhteinen kestävän kehityksen -tiimi, jonka tehtävänä on vastata toiminnan tavoitteista ja yhdistää Vihreä Lippu -toiminta Varhaiskasvatussuunnitelman kanssa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Ympäristöraati kokoontuu toimintakaudessa yhdessä vähintään kahdeksan kertaa. Ympäristöraadin ensimmäisessä yhteisessä tapaamisessa päätettiin projektin teemaksi tälle toimintakaudelle jätteiden vähentäminen. Tavoitteena on, että roskien lajittelusta tulee luonnollinen toimintatapa arjessa.

Teeman osalta lähdettiin kartoittamaan päiväkodin lähtötilannetta, jotta tilanteesta saatiin kokonaisvaltainen kuva. Kartoitukseen osallistuivat päiväkodin lapset, huoltajat ja henkilöstö. Kartoituksessa selvitettiin lasten ja aikuisten ajatuksia ja asenteita kuluttamiseen, kierrättämiseen sekä aineettomien asioiden suosimiseen. Lasten kanssa tehtiin pienryhmätyöskentelyä tehtävä ”mikä tekee minut onnelliseksi”. Vanhemmille luotiin kysely liittyen kodin jätteiden vähentämiseen ja siihen, miten huoltajat voivat edistää päiväkodin jätteiden vähentämisen tavoitetta. Henkilöstöltä kyseltiin omia asenteita ja halukkuutta jätteiden lajitteluun ja ruokahävikin vähentämisen suhteen.

Ympäristöraadin jäsenet ovat myös selvittäneet kokoontumisissaan päiväkodin jätteiden kierrätysastioiden määrät sekä sijainnit sisällä ja ulkona. Ympäristöraadin tehtävänä on myös selvittää, kuinka paljon ruokahävikkiä päiväkodissa syntyy.

Jätejakeiden kartoituksessa lapset saivat selville, että jätteiden lajittelua tulisi kehittää, sillä ulkokatoksesta puuttui syksyllä muovi-, kartonki- ja paperijäteastiat. Tyhjänä oli vanha energiajäteastia. Sekajätteeseen joudutaan laittamaan kaikki jäte, jolla ei ole omaa astiaa.

Mitä ympäristötekoja aiotaan tehdä päiväkodilla teeman aikana?

Haikalan päiväkodissa tavoitteena on kehittää päiväkodin roskien lajittelua ja opettaa lapsille kestäviä kulutusvalintoja. Jotta ympäristösertifikaatin saa päiväkodille, tulee päiväkodissa järjestää ainakin kuusi kertaa toimintakaudessa yhteistä toimintaa valittuun teemaan liittyen. Teemaa käsitellään arjessa ja oppimishetkillä keskustellen ympäristöasioista yleisesti, luonnosta ja luonnon kunnioittamisesta ja kehittämällä lasten luontosuhdetta. Haikalan päiväkodissa pohditaan yhdessä havainnollistaen lasten ymmärrystä siitä, miksi on tärkeää suojella luontoa.

Haikalassa tehdään säännöllisesti retkiä luonnossa, toiminnallisesti teemaan liittyviä tehtäviä, lauletaan lauluja, jotka käsittelevät kestävän kehityksen aiheita ja askarrellaan kierrätysmateriaaleja hyödyntäen, luetaan teemaan sopivia satuja ja huomioidaan teema myös liikunnassa. Yhdessä on tehty mm. maatumiskokeita eri materiaaleilla, ja lapset ovat itse päässeet miettimään, mikä maatuu ja mikä ei. Keväällä maatumiskokeet kaivetaan yhdessä ylös ja tehdään havainnot. Lisäksi on valittu viikoittain vaihtuvat energiasankarit, jotka mm. tarkistavat, että tyhjen tilojen valot on sammutettu ja käsipyyhe- ja piirustuspaperia käytetään kohtuudella.

Jokapäiväiset ympäristöteot Haikalassa ovat mm. ekologisten vaihtoehtojen pohtimista eri tilanteissa ja syntyvän jätteen minimoimista. Vältetään turhaa kertakäyttökulutusta, hankitaan harkiten ja opetetaan lapsille tavaroiden kunnioittamista. Puhutaan mistä materiaalit ja tavarat tulevat. Opetellaan lajittelemaan roskat oikein. Lapsia opetetaan huomaamaan ja arvostamaan aineettomia asioita elämässä. Esimerkiksi aineettomat lahjat toimintakauden aikana, yhteiset kivat tapahtumat ja iloitseminen yhteisöllisyydestä.

Konkreettista toimintaa päiväkodin arjessa ovat viikoittaiset roskien viennit lähialueen lajittelupisteelle lasten kanssa. Sisälle on tehty roskille omat lajittelupisteensä (muovi, paperi, kartonki, metalli, SER, lasi, biojäte.) Tämän toimintakauden aikana syksyllä on toteutettu ulkoluokkatoimintaa koko päiväkodille, aiheena luonto ja roskien vähentäminen/lajittelu. Perheiden yhteisissä tapahtumissa, perheiden illoissa on huomioitu jätteiden vähentäminen ja osallistettu huoltajia ja lapsia yhteisen jätteiden lajittelu -leikin kautta.

Kevään suunnitelmissa on pyytää Kiertokapulalta asiantuntijavierailua päiväkodille, toteuttaa ympäristöviikko, jossa keskitytään aiheen teemaan koko viikon ajan sekä vaihtotori, johon huoltajat saavat tuoda lasten kanssa heille tarpeettomia, mutta ehjiä ja käyttökelpoisia tavaroita (esimerkiksi pelejä, vaatteita, kirjoja) ja ottaa mukaansa itselleen tarpeellisia tavaroita. Lisäksi kevätjuhla korvataan yhteisellä kevättapahtumalla luonnossa perheiden kanssa.

Millaisia kokemuksia ja ajatuksia päiväkodin henkilöstöllä ja lapsilla?

“Yhteinen tavoite on ollut hieno juttu, koko talon ja yhteisöllisyyden kannalta. Tällä toiminnalla pystytään edistämään kestävä kehitystä ja opettamaan kestävän elämäntavan näkökulmia. Pienestä pitäen ymmärrys maapallon hyvinvoinnista lähtee liikkeelle. Nämä ovat asioita, joita lapsia kiinnostaa ja he ovat asioista jo hyvin tietoisia.” - Anu ja Varpu varhaiskasvatuksen opettajat.

“Koska maailmassa on paljon roskaa, niin ole tutkittu roskaa, roskiksia ja vähennetään roskaamista. Tärkeää luonnolle ja ihmisille. Auttaa eläimiä, jotta ne voisi hyvin, että ei olisi roskaa luonnossa ja meressä. Eläimille voi käydä huonosti.

On sellainen olo, että voin muuttaa maailmaa ja on helpottavaa, että voin itse vähentää roskien määrää. On kiva auttaa maapalloa. Hauskaa on ollut, että pääsee osalliseksi siihen, että maapallo voi hyvin. Se on iso juttu ja tärkeää.” liris 6 v.

“Siistitään maapalloa ja yritetään kadottaa maapallolta roskaa. On ollut kiva käydä etsimässä roskiksia ja askarella yhdessä maapalloa ja jutella aiheesta. ” Altti ja Kia 6 v.

Ympäristöraadin lapsen sanoja lainaten “Jätetään jokaiselle osa maapallosta, myös tuleville aikuisille ja lapsille.”

<https://www.nurmijarvi.fi/teemasivut/ilmastoty/kunnan-ilmastoteot/>